

Nasrettin Hoca (Rıfat Ilgaz'ın "Nasrettin Hoca ve Çömezleri" adlı Romanı) **Açık**

Karakter Tam olarak bir Nasrettin Hoca karakteri ile bezeli, fıkra gibi günler yaşayan Nasrettin Hoca, eski karısı Saliha ve yenisi Gülsüm ile birlikte yaşar. Gülsüm'ü oldukça beğenen ve her dediğini yapmak isteyen Hoca, hazırcevap kişiliği ile halk arasında da fikrine danışılan âlimlerden görülür. Bir kızı ve bir oğlu vardır. Giyimi, kuşamı, yemesi ve içmesini bedavaya getirmeyi başaran Nasrettin Hoca'nın kimseye verecek kadar parası yoktur. Zeki ve oldukça akıllı bir düşünce yapısına sahip olan Hoca söylemek istediği şeyleri karşı tarafı yanıltıcı cümlelerle kurnazlık ederek sunar. Böylece amacına ulaşmış olur. Bölgelerinde sözü geçen Timur'u bile kandırmayı başaran Hoca, oldukça da öngörülü ve uyanıktır. Kızı Fatma'yı isteyen çömezi dahi anlayarak ona yol göstermek için ipuçları verir. Genel olarak mutlu ve rahat bir kişidir.

Aktiviteler Eşeği ile gezintilere çıkan Hoca, sık sık kasabaya inerek eksiklerini giderir. İnsanlara akıl veren Hoca'nın iki de çömezi vardır. Timur'dan eşek isterken fil ile gönderilen Hoca, kendi çözümleri ile mahallelisinin fil ile ilgilenmesini sağlar.

ÖRNEK ANILAR

Hazırcevap Çocuklarının annesi Saliha kadından şehre ineneğinde eşeğini hazırlaması için yardım isteyen Hoca, kadının bu işi sevmediğinin farkında olsa da yapmasını bekler. Kadının eşeğin bir gün parçalanmasına karşı boynundakileri vereceğini duyup sevinen oğlunun yanıtına karşı yanıtı gecikmez: "Hele miskine bakın!" dedi babası "Sen kim eşek parçalamak kim! Önüne konmuş külbastıyı bile zor parçalıyorsun!"

Esprili Kendisi gibi inat ve dik başlı bir eşeğe sahip olan Nasrettin Hoca, eşeğinin yönünü bir türlü çeviremeyince kendisi ters binmeyi akıl eder. Baş yönü gideceği yere bakan Hoca, insanların ilgisini çeker: "Siz eşeğe ne bakıyorsunuz. Akşehir'e gidecek olan benim. Benim başımsa Akşehir'den yana dönük!"

Adil Genellikle herkese haklı olduğunu söyleyen Hocaya göre haklı olmak ve haklı göstermek arasında fark vardır. Bu nedenle de kimsenin yanında veya karşısında görünmemek adına herkes için adaleti iyi kullanır: "

İlginç Geleneksel olan kişiliklerden uzak bir kişiliğe sahip olan Hoca ilginç kişiliği ile herkesi şaşırtmayı başarır. Annesinin kendisini beklediğini söyleyen köylüsüne cevabı da gayet muzip olur: "Hadi ordan!..." dedi Hoca, "Bana şu öfkemin arasında takılıp durmayın! Babamın karısı olmayan kadın, benim nasıl anam olur. Siz bana iyilik etmek istiyorsanız şu eşeğin başını benim başımın döndüğü yöne çevirin!"

Kurnaz Çoğu kez aldıklarının parasını vermemek için farklı hesaplar yapan Nasrettin Hoca, satıcılardan üste aldığı dahi olur: "Akşama beni bul otuz akçesini al! Yirmi beş akçesini de köye dönerken veririm. Etti mi elli beş akçe... Ne kalır geriye? Üç akçe değil mi? Utan be! Üç akçe için şu kadar insanın içinde kalkmış yakama yapışıyorsun!"

Uyanık Ne yediği yemeğin ne de giydiği giyeceğin ücretini ödeyecek parası olmayan Hoca geçinmenin yolunu laflarında bulur. Aldığı cübbenin de parasını almadığı başka ürünle takas ederek ödeyecek kadar uyanıktır:

"Parası mı? Yahu ben bu cübbeyi çuha şalvarın yerine almıyor muyum?"

"Doğru. Onun yerine alıyorsun."

"Daha ne demeye paradan söz ediyorsun?"

"İyi ama Hocam, sen şalvarın parasını vermedin ki!"

"Yahu ben şalvarı aldım mı ki parasını vereyim!"

Zeki Timur tarafından veya diğer eşkıyalar tarafından halka yapılan baskılara karşı insanların hemen hocaya sormalarına ve yanıt aramalarına hoca yine kendinden beklendiği ölçüde yanıt verir: "Ben getirdim ama" dedi Hoca, "Leyleğin hiç mi suçu yok? Leylek başımızın üstünden uçmasa, deve de aklımıza gelmezdi."

Düşünceli Hep yoğun olsa da iki arada bir derece çiçeği burnunda karısı Gülsüm gelir aklına ve kadını memnun etmek için isteklerini unutmaz, bir şekilde yapmaya çalışır: "Keyfi yerine gelmişti Hoca'nın. Böyle zamanlarında hep Gülsüm'ü düşünüyordu. Timur'un otağından yürüttüğü terlikler de çalınmıştı dün gece. Ne götürüp de gönlünü almalıydı Gülsüm'cüğünün?"